

[K. Axel Nielsen.]

flertal lægger den største vægt på at få fastslået, at der ikke er noget industriføjendeligt i dette lovforslag.

På udvalgets flertals vegne skal jeg anbefale at stemme for lovforslaget med de to nævnte ændringsforslag, nr. 2 og nr. 6.

Det første af disse ændringsforslag angår det tilfælde, at en ejendom er erhvervet af et selskab eller lignende i henhold til § 1, stk. 3, altså uden dispensation, og ikke inden en efter omstændighederne rimelig tid er taget i brug til et af de angivne formål eller ikke længere udnyttes til et af disse formål, eller udnyttelsen vil kunne sikres uanset videresalg af ejendommen eller dele af den; i så fald kan landbrugsministeren efter indhentet udtalelse fra statens jordlovsudvalg fastsætte en frist af mindst 1 år til påbegyndelse eller genoptagelse af udnyttelsen eller afhændelse af ejendommen. I ændringsforslaget fastslås det, at ejeren forinden skal have lejlighed til at udtale sig. Det er en rimelig bestemmelse, selv om man vel vanskeligt kunne tænke sig, at man ikke også uden denne bestemmelse ville høre ejeren.

Ændringsforslag nr. 6 er en strafferets-teknisk tydeliggørelse, der er anbefalet af justitsministeriet. Det giver ikke anledning til bemærkninger.

Må jeg sluttelig fremsætte et par bemærkninger som mit partis ordfører. Formålet med den lovgivning, vi her behandler, er først og fremmest at sikre, at statens forkøbsret til jord ifølge den bestående lovgivning ikke bliver illusorisk. Denne forkøbsret er lovbestemt dels for at give de mange alt for små landbrug mulighed for at erhverve tillægsjord, dels for at fremme oprettelsen af nye brug. Vi har disse lovbestemmelser om statens forkøbsret, og dette lovforslags første afsnit tilsigter altså, som det er sagt, at lukke et hul, at fjerne en mulighed for omgåelse.

Nu kan man som de konservative sige, at maskinteknikken har gjort udstykning irrationel, og at vi derfor ikke længere har brug for forkøbsretten, i hvert fald til det formål at oprette nye, mindre landbrug. Blot bliver det i så fald uforståeligt, at de konservative så sent som i 1948 har stemt for de love, der hjemler forkøbsret, eller

at man ikke senere har stillet forslag om forkøbsrettens ophævelse.

Men omend de konservatives stilling til dette lovforslag til nød kan forstås, må venstres stilling forekomme helt i strid med partiets hidtidige linje. Venstre har udstykning på sit program, venstre har stemt for alle hidtidige love, der tilsigter at fremme udstykningen, ligesom venstre har stemt for statens forkøbsret. Har venstre mon ændret sit program på dette punkt? Hvis det er tilfældet, tror jeg, det vil interessere offentligheden. Man kan være enig eller uenig om, hvorvidt den bestående lovgivning, der bygger på det princip, at udstykningen skal fremmes, for at flere brug kan oprettes, er tidssvarende; men har man erklæret sig for tilhænger af denne lovgivning, kan man efter min opfattelse ikke nægte at medvirke til en forbedring af loven, en forbedring, der har det ene sigte at sørge for, at den forkøbsret, som en så godt som enig rigsdag for få år siden gennemførte, bliver effektiv. Vil man ikke være med hertil, må det skyldes, at ens kærlighed til udstykningsprincippet og dermed til det mindre landbrug er temmelig platonisk.

Det følger af, hvad jeg her har sagt, at jeg på mit partis vegne må anbefale at stemme imod de af mindretallet stillede ændringsforslag.

Hvad specielt ændringsforslag nr. 3 til § 4 angår, kan jeg ikke tilbageholde den bemærkning, at også dette forslag betyder et brud med venstres hidtidige jordpolitik. Ændringsforslaget går ud på, at udtrykket i stk. 1: statens jordlovsudvalg „skal“ undersøge, om jord i stiftelsers og lignende institutioners eje egner sig til udstykning, skal ændres til, at statens jordlovsudvalg „kan“ undersøge o. s. v. I statshusmandsloven af 9. juni 1948, som venstre jo har stemt for, hedder det i § 7, at statens jordlovsudvalg skal have sin opmærksomhed henvendt på, hvorvidt der kan erhverves egnede jorder til en rimelig pris. Altså i det ene tilfælde: statens jordlovsudvalg „skal“ undersøge“, i det andet tilfælde: statens jordlovsudvalg „skal have sin opmærksomhed henvendt på“ o. s. v. Er det ikke hip som hap? Er det forståeligt, at venstre i 1948 kunne stemme for statshusmands-